

Min plass som diakon i dagens kirke

Temaet var satt opp på årets Generalforsamling. Innledere var diakonikonsulent Olav Aspholt, Bergen og sosialsjef Sigmund Tveit, Fagernes. Begge utdannet og innviede diakoner, og bedt om å se emnet fra sine synsvinkler i de stillinger de nå står i. Vi gjengir her innlegget fra Aspholt.

1. Innledning.

Et utfordrende, men vanskelig emne, fordi: — det hersker tvil om hva diakoni er — en er ikke skråsikker på hvem som kan kalle seg diakon. Det er likevel å håpe at en må finne klarhet i dette om ikke for lenge.

2. Begrensning av emnet.

Emnet er for vidt til å kunne ta med hele feltet. Derfor begrenses mitt innlegg til å ta med bare de som arbeider i menigheten. De aller fleste, har som dere vet, sitt virke i en ubehagelig dobbeltfunksjon som klokkerdiakoner. Det er dog riktig å nevne at endel innehar f.eks. soknediakonstillinger, men disse har en usikker økonomisk bakgrunn.

3. Grunn for å ta for seg klokkerdiakonstillinger.

Det kan være mange grunner for nettopp å sette søkelyset på disse stillingstyper. Jeg kan bare nevne den situasjon som synes å være virkelig mange steder at disse stillingene blir stående ledige, og dersom noen begynner i dem blir de ikke lenge der. Jeg holdt på å si — de flykter inn i mere trygge og sikre stillinger. En må ha all grunn til å spørre om grunnen til dette. Diakonutdanningen skulle nettopp motivere for menighetsdiakonstillinger, selv om jeg mener at diakoner bør finne sin plass også i andre stillingstyper.

4. Hvorfor så mange ledige stillinger?

Med dette problem i bakhodet: — mange ledige stillinger — få eller ingen søkere — mange har bare en gjesterolle i stillingene — er det en må spørre: «Hvor har en kjørt seg fast?» Det er noe som ikke stemmer, men hva er det?

5. Et forsøk på å analysere problemene.

Når en retter søkelyset mot dette ømtålelige og spenningsfylte felt bør en i hvertfall se på det ut fra disse hovedsynspunkter:

a. Menighetens side.

b. Stillingshavernes side, d.v.s. diakonklokkerne som er i arbeid i dag.

A. Sett fra menighetens side.

Det vil være avgjørende å få menighetens svar på hva som forventes at diakonen skal ta seg av, og som oftest er et uttrykk for hvilke diakonisyn menigheten representerer. For et par år siden var det en slik spørrerunde i Bergens-menighetene som da ikke hadde diakonklokkere. Svarene uteble i noen tilfeller, mens de aller fleste besvarte på henvendelsen. Her er noen synspunkter som kom fram:

Av en diakon i full stilling ventes at vedkommende tar del i hjemmesykepleien, og at han bygger opp en tidsmessig diakoni i menigheten.

Menigheten trenger en leder og inspirator til det nystartede diakonat. Samarbeidet mellom presten, menighetssekretæren og diakonen vil det bli lagt stor vekt på.

I forhold til klokkerfunksjonen, kontorarbeide o.s.v. må diakonen selv avgjøre sitt arbeidsfelt.

Selv om det ventes et pionerarbeide kan det bygges videre på den tidligere diakontjeneste.

Det er et aktuelt behov for diakonal innsats i familiesektoren og bl. barn og ungdom.

Det bør gis rom for initiativ og nytenkning, var svaret fra en drabantbymenighet.

Hovedkonklusjonen ut fra dette og svarene i sin helhet var at det var en positiv vilje fra menighetenes side — selv om dem svært ofte tenker veldig tradisjonelt. M.a.o. var alt bra fra menighetens side, i allefall trodde de det selv. Og de forstår ikke hvorfor ingen søker til stillin-

gene. De mener å ha tilrettelagt stillingene godt, med bl. a. romslige leiligheter.

B. Sett fra diakonklokkernes side.

Men hva sier så diakonene som er i disse stillingene? I forbindelse med dette innlegget har jeg hatt en spørreunde for at dette skulle bli så jordnært som mulig. Vi har kommet inn på endel spørsmål som tydelig sier hvor vanskelig denne dobbeltfunksjonen er (i ett tilfelle er funksjonen tredelt — sykepleier-sosionom-klokker).

Ut fra diakonenes side hevdes det: Det er ikke lett å tjene to herrer. Diakonklokkeren kan ut fra sine funksjoner oppleve å ha disse arbeidsgivere: — Menighetsrådet. — Prestene, og ikke bare soknepresten. — Kirketjeneren. — Kommunen, d.v.s. sykepleiersjef og sosialsjef, kirkeverge osv.

Hvem og hvor er den overordnede? Det er ikke selvsagt i alle tilfeller. Menigheten som helhet kan ha sine behov, men når en så opplever forventninger og krav fra en håndfull sjefer i tillegg, er det vanskelig å forholde seg til alle, og i hvert fall innfri ønsker og krav. Men skal en det da?

Stillingene kan oppleves svært sammensatte og samtidig sprikende, fordi en skal ivareta flere funksjoner innen en bestemt tidsramme:

— Deltakelse i den kommunale hjemmesykepleie skal gjøres med en teknisk hastighet langt utover det forsvarlige. Ikke minst fra pasientens synspunkt kan dette være uforsvarlig.

— Klokkerfunksjonen kan vise seg fra mange variable sider, fra å være vikar for kirketjeneren, være kirkebokfører, ivareta prestens funksjon på kontoret, til å lese inngangsbønnen og delta i gudstjenesten — bare for å nevne noen få av de ting som må gjøres. I fl. instruks, bestemmelser og jeg vet ikke hva —. Men er dette egentlig diakonoppgaver?

Kan ikke klokkerfunksjonen ivaretas av andre, f.eks. et frivillig korps i menigheten, noe som virker bra mange steder?

Er det merkelig om en diakon blir rolleforvirret. Flere gir uttrykk for sine oppgaver slik:

Jeg opplever at folk oppfatter meg som klokkeren. Da spør jeg hva en klokker og en sosionomoppgave har med hverandre å gjøre. Og når så enkelte opplever meg som sykepleieren da må jeg spørre: Hvordan hjelpe folk som sosionom når folk tror jeg er en sykepleier. Med andre ord har en pliktjeneste på for mange felt slik at det blir vanskelig å få konsentrert seg om å være diakon i menigheten.

Ja, hva er egentlig diakonens oppgave i menigheten?

Når pliktfunksjonene er unnagjort er det tilbake bare en brøkdel av tid som skal brukes til å ivareta tjenesten for det hele mennesket, som er mellom andre disse tjenester: — hjelpe menigheten til å bli en tjenende menig-

het — samholdet og trivselen i menighetens troende forsamling — legge forholdene til rette slik alle grupper i menigheten, som gjerne vil være til hjelp, kan få hjelpe — innlemme de funksjonshemmede i gudstjenestefelleskapet. Helt konkret vil dette dreie seg om: — utbygging av besøkstjenesten med veiledning og praktisk tilrettelegging — konkret rådgiving — sjelesorg — å ivareta nye hjelpetiltak og event. utvikle systematiske tilbud om sjelesorg når en kjær er gått bort — drive opplysningsvirksomhet, opplæring og veiledning, forkynne evangeliet og det diakonale ansvar.

Dette skulle vel være noen av diakonens oppgaver i menigheten. Men straks kommer en i et dilemma når en vet at det i kirken er så få slike stillinger, som gir anledning til flere av disse oppgavene. Flere av disse oppgavene vil grense nært opp til prestens, kateketens og menighetssekretærens oppgavefelt.

5. Litt om veien videre.

a. Det må alvorlig drøftes om det ikke vil være til menighetens beste å gå inn for en frontforflytting. Er menighetene villige til å gi fra seg oppgaver som så andre kan/vil og bør ta seg av.

b. Den uklare arbeids- og ansvarsfordeling som i dag oppleves og som naturligvis skaper samarbeidsproblemer, bør føre til presisering av hvem som skal gjøre hva: — Ikke minst mellom diakonen, kateketen er det nødvendig.

— teamtanken må styrkes ytterligere, slik at det fører til praktisk handling.

Et intimt samarbeide og gjensidig støtte mellom prest, kateket og diakon er i virkeligheten en nødvendig forutsetning for utviklingen av hele menighetens virksomhet.

c. Utprøving av ulike modeller for diakontjeneste i menigheten er viktig:

— ikke bare med sosionom- og sykepleierutdannede diakoner, men også vernepleiere og sosialpedagogisk utdanning.

Sistnevnte kan muligens komme i kolleksjonskurs med andre etablerte stillinger, noe jeg likevel ikke er så sikker på.

d. Mens vi venter på den for oss alle etterlengtede «Lov om diakontjeneste», bør det forhandles med den enkelte kommune for å få opprettet egne kirkelige stillinger hvor kommunene betaler og kirken bestemmer, og som er løsevede stillinger fra klokker- og sykepleierfunksjonen. Har vi vært for forsiktige hittil?

Forts. side 372.

gutus artikkel som forandrer meningen og de vil vi svært gjerne rette opp.

På side 334, 2. spalte, 2. avsnitt skal det stå:

Med utgangspunkt i dette tror jeg at vi trenger en utdanning som i hele sitt applegg sikter inn mot tjenesten i menigheten. På samme måte som presteutdannelsen er rettet inn mot prestedtjenesten.

Det som står er: «Med utgangspunkt i dette tror jeg at vi trenger en utdanning som i hele sitt opplegg sikter inn mot prestedtjenesten».

I 4. avsnitt samme spalte er falt ut et «bedre» slik at det skal stå:

«Med en slik bakgrunn vil man være bedre i stand til å beherske den virkelighet som man møter i menigheten...»

Så er følgende avsnitt falt ut fortløpende fra ovenforstående:

«En slik utdanning vil ha den fordel at man ikke bør legge opp pensum med tanke på at den skal føre frem til en på forhånd bestemt fagutdanning, men bestemmes ut fra den tjeneste man skal gå inn i.»

MIN Plass som diakon i dagens kirke

Forts. fra side 365.

e. Den enkelte av oss diakoner må sterkt besinne oss inn for Guds ansikt om vi er

der hvor Han har bestemt vi skal være. Og vi må være villig til å be om at vi må komme dit han vil, eller om det er andre grunner som er mer tungtveiende for den enkelte av oss. Hvis vi tar dette på alvor ville kanskje — ja, helt sikkert — flere diakoner ha vært menighetsdiakoner, selv om menighetsstillingene i dag — dessverre — er problemfylte.

7. Avslutning.

Denne tankevekker kom i sin tid fra biskop Per Juvkan:

Uten diakoni er verdens dager snart talte. Uten diakoni er kirken ikke lenger en kristen kirke.

Uten diakoni får det enkelte kristenmenneske en livsfarlig slagside.

Det står ikke om noe mindre enn som så. «For vi er hans verk, skapt til gode gjerninger, som han forut har lagt ferdig for at vi skal vandre i dem.»

• • •

Diakon Sigmund Tveits innlegg, der har ser emnet fra sosialsjefens synsvinkel vil komme i neste nummer av «Diakonos».

LEDIGE STILLINGER

KLOKKERDIAKON.

Nyopprettet stilling som klokkerdiakon i Hof prestegjeld i Vestfold utlyses for tiltredelse snarest mulig over nyttår. Stillingen ønskes besatt av kvinnelig/ mannlig diakon med sykepleierutdanning. Prestegjeldet som omfatter Hof, Vassås og Eidsfoss menigheter, har 2450 innbyggere og ligger sentralt til med gode skoletilbud. Arbeidsområde: Klokker i Hof kirke med gudstjeneste hver tredje søndag, og øvrige kirkelige handlinger. I alle tre menigheter: Diakonal virksomhet, spesielt eldreomsorg, besøkstjeneste, bæreandakter, leder av det frivillige diakonat som er godt innarbeidet — ikke minst barne- og ungdomsarbeide.

Lønnstr. 14 — 16 + tillegg for ubekvem arbeidstid. Skyss- og telefongodtgjørelse. Statens pensjonskasse. Ansettelse skjer på de til enhver tid gjeldende vilkår. Instruks skal utarbeides. Krav om alderstillegg fremmes i søknaden. Legeattest av ny dato må foreligge. En vil være behjelpelig med å skaffe bolig. Søknadsfrist 1. januar 1978.

Henvendelse og søknad til Hof Menighetsråd ved soknepresten, 3090 Hof. Telefon 439.

MOLDE SJUKEHJEM.

Søker ledende sj.pl. Lønn etter off. regl. Helseattest. Behjelpelig med bolig. Søknad sendes: Styret for Molde Sjukeheim, Glomstuvn. 48, 4600 Molde. Søknadsfrist 15. januar 1978.